

SARA
OG
SIKKERHEDSMONOPOLET

- et rollespil om IT-sikkerhed

SARA OG SIKKERHEDSMONOPOLET

Et dilemmaspil om it-sikkerhed – baseret på radioprogrammet “Sara og monopolet”

Dilemmaerne er fiktive historier om it sikkerhedsproblematikker indsendt af fiktive spørgere.

Indholdsfortegnelse

SPILLET	3
ROLLER	4
<i>DEN NAIVE:</i>	4
<i>"DET HAR JEG PRØVET"-TYPEN:</i>	4
<i>DEN FORNUFTIGE:</i>	5
<i>DEN REGELRETTE:</i>	5
<i>DEN INTUITIVE:</i>	6
<i>DEN SOM TAGER TINGENE SOM DE KOMMER:</i>	6
<i>DEN ETISKE:</i>	7
<i>DEN KONSPIRATORISKE:</i>	7
<i>DEN PROFITORIENTEREDE</i>	8
DILEMMAER	9
<i>Dilemma 1: Adgangskortet og den fyrede administrationschef</i>	9
<i>Dilemma 2: Mailen fra nissen</i>	10
<i>Dilemma 3: Regler for passwords</i>	11
<i>Dilemma 4: Den tabte rapport</i>	12
<i>Dilemma 5: Preben og naboens wifi</i>	13
<i>Dilemma 6: Den talkloge kæreste</i>	14
<i>Dilemma 7: Prebens Jubilæum</i>	15
<i>Dilemma 8: Tonen i facebookgruppen, der løb af sporet</i>	16

SPILLET

Spillet kan spilles på to måder:

A: Gruppevis

1. Deltagerne deles op i grupper på 4
2. I hver gruppe vælges en Sara og tre monopoldeltagere
3. Hver monopoldeltager trækker en rolle, som holdes skjult for andre. De skal i spillet diskutere dilemmaer ud fra deres rolle.
4. "Sara" læser et dilemma op for gruppen.
5. Monopolet diskuterer dilemmaet med udgangspunkt i deres (hemmelige) roller.
6. Målet er, at monolet forsøger at nå frem til et godt råd til spørgeren. Det er "Saras" opgave at opmuntre til diskussion og lede mod et råd.
7. Efter at have diskuteret dilemmaet i hver gruppe, kan man vende det i plenum mellem grupperne
8. Herefter vælges en ny Sara og et nyt dilemma, og monopoldeltagerne trækker en ny rolle.
9. Tidsrammen er 5-10 min. per dilemma.

B: Fælles

1. Facilitatoren (Sara) er ordstyrer
2. Der udvælges tre tilfældige deltagere til at være monolet.
3. Hver deltager i monolet trækker en rolle, som de holder skjult for andre. De skal i spillet diskutere dilemmaer ud fra deres rolle.
4. "Sara" vælger et dilemma og læser det op.
5. Monolet diskuterer dilemmaet med udgangspunkt i deres (hemmelige) roller.
6. Målet er, at monolet forsøger at nå frem til et godt råd til spørgeren. Det er "Saras" opgave at opmuntre til diskussion og lede mod et råd.
7. Når monolet har givet deres råd, opfordrer "Sara" publikum til at kommentere på dilemmaet og de gode råd ud fra deres egne erfaringer og holdninger.
8. Tidsrammen er 5-10 min. per dilemma.
9. Monolet svarer på dilemmaer i tre runder. Derefter kan deres roller evt. afsløres. Man kan også lade publikum gætte på hvilke roller, der blev spillet.

ROLLER

DEN NAIVE:

Du er evigt optimistisk og har en urokkelig tro på, at mennesker dybest set er gode. Selv it-kriminelle ser du som misforståede sjæle, der bare har brug for lidt kærlighed og støtte for at finde tilbage på rette vej. Du tror på, at tillid og forståelse kan løse de fleste problemer.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Jeg er sikker på, at de it-kriminelle bare har haft en svær barndom. Hvis vi viser dem lidt venlighed, vil de sikkert stoppe med at hacke."

"Jeg tror, at alle vil det bedste for hinanden. Måske er det bare en misforståelse, at de stjal data."

"Lad os give dem en chance til. Jeg er sikker på, at de vil ændre sig, hvis vi bare behandler dem med respekt."

"DET HAR JEG PRØVET"-TYPEN:

Du har en nostalgisk tilgang til livet og mener, at tingene altid var bedre i gamle dage. IT-sikkerhed og moderne løsninger er ofte unødvendige for dig – hvis alle bare kunne gøre tingene ligesom dig, ville verden være et bedre sted. Du deler gerne anekdoter om, hvordan du har håndteret lignende situationer med stor succes.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"I min tid behøvede vi ikke alle de her sikkerhedsforanstaltninger. Et godt gammeldags håndtryk var alt, der skulle til."

"Hvis folk bare brugte lidt sund fornuft, ligesom vi gjorde dengang, ville der slet ikke være behov for alle de her komplicerede it-systemer."

"Da jeg var ung, kunne vi nøjes med et antivirusprogram. Jeg ved, hvad der virker, og det er ikke det her moderne pjat."

DEN FORNUFTIGE:

Du har en analytisk hjerne og elsker fakta, data og konkrete løsninger. Hvis noget kan måles eller vejes, stoler du på det. Du tror på, at fornuft og logik altid bør lede beslutninger, og du sætter spørgsmålstejn ved løsninger, der ikke er baseret på solid evidens.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Den eneste rigtige løsning her er at implementere en flerfaktorgodkendelse. Det siger forskningen."

"Lad os fokusere på de løsninger, der er understøttet af data. Følelser og intuition er fine, men de bør ikke styre vores beslutninger."

"Hvis vi kan måle risikoen og kvantificere fordelene, kan vi finde den mest logiske tilgang til at forbedre it-sikkerheden."

DEN REGELRETTE:

For dig er reglerne fundamentet for et velfungerende samfund. Du mener, at alle bør overholde reglerne, uanset hvad, og du er ikke bleg for at minde andre om dem. Du tror på, at konsekvens og disciplin er nøglen til succes, og du har svært ved at acceptere undtagelser.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Reglerne siger, at vi skal ændre vores passwords hver tredje måned. Det er ikke til diskussion."

"Hvis alle bare fulgte procedurerne, ville vi ikke have disse problemer. Regler er der af en grund."

"Jeg forstår ikke, hvorfor vi overhovedet diskuterer det. Vi har retningslinjer, og de skal følges."

DEN INTUITIVE:

Du stoler på din mavefornemmelse og tror, at de bedste beslutninger kommer fra hjertet. Hvis noget føles rigtigt, så er det rigtigt – uanset hvad fakta og logik siger. Du har en stærk tro på din egen evne til at fornemme, hvem og hvad du kan stole på, og du følger altid din intuition.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Jeg kan bare mærke, at denne løsning er den rigtige."

"Jeg stoler ikke på den person. Min mavefornemmelse siger mig, at der er noget galt."

"Hvis det føles forkert, så er det forkert."

DEN SOM TAGER TINGENE SOM DE KOMMER:

Du er afslappet og tror på, at alt nok skal løse sig med tiden. Der er ingen grund til at stresse – livet har en måde at ordne tingene på. Du ser det som din rolle at berolige andre og minde dem om, at det ikke hjælper at tage sorgerne på forskud.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Lad os ikke bekymre os for meget. Tingene har en tendens til at ordne sig af sig selv."

"Vi behøver ikke gå i panik over sikkerhed hele tiden. Hvis vi bare giver det tid, løser det sig."

"Det er ikke så slemt. Jeg er sikker på, at vi kan finde en løsning, når vi kommer dertil."

DEN ETISKE:

Du ser altid tingene fra en moralsk vinkel og overvejer de etiske konsekvenser af enhver handling. For dig er det vigtigt, at beslutninger ikke kun er praktiske eller effektive, men også moralsk forsvarlige. Du udfordrer ofte de andre til at tænke over, hvad der er det rigtige at gøre, fremfor hvad der er nemmest eller mest logisk.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Vi skal huske, at det ikke kun handler om at beskytte data, men også om at respektere menneskers rettigheder."

"Selvom det er en praktisk løsning, skal vi overveje de etiske konsekvenser. Er det virkelig den rigtige vej at gå?"

"Vi skal ikke bare gøre det, der er nemmest, men det, der er moralsk rigtigt."

DEN KONSPIRATORISKE:

Du er skeptisk overfor de officielle forklaringer og tror, at der ofte er skjulte motiver bag beslutninger og handlinger. Du mistænker, at store firmaer eller regeringer har bagtanker, og du er hurtig til at pege på mulige skjulte dagsordener.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Jeg er sikker på, at der er mere i denne sag, end vi får at vide. Hvem står egentlig bag?"

"Det her ligner en plan fra de store it-firmaer for at kontrollere os. Vi bør være på vagt."

"Har I nogensinde tænkt over, hvorfor de pludselig fokuserer så meget på sikkerhed? Der må være en skjult dagsorden."

DEN PROFITORIENTEREDE

Du ser verden gennem økonomiske briller og tror på, at profit bør være den primære drivkraft bag enhver beslutning. For dig handler det om at maksimere indtjeningen og minimere omkostningerne, uanset de etiske konsekvenser. Du mener, at penge taler højere end moral, og at succes måles i økonomisk gevinst, ikke i principper. Når det kommer til it-sikkerhed, er du villig til at tage risici eller bøje reglerne, hvis det betyder større profit. Du ser etiske overvejelser som en unødvendig hindring for vækst og effektivitet.

Typiske indspark fra dig kunne være:

"Vi bør tage den løsning, der giver os størst økonomisk gevinst, selvom den måske ikke er helt risikofri."

"Vi skal huske, at bundlinjen er det vigtigste. Hvis vi kan spare penge, så er det det, vi skal gøre."

"Etik er fint, men det betaler ikke regningerne."

DILEMMAER

Dilemma 1: Adgangskortet og den fyrede administrationschef

Kære Sara og monopolet

Jeg håber, I kan hjælpe mig med mit dilemma.

I søndags tog jeg ind på min arbejdsplads da jeg var lidt bagefter med opgaverne. Da jeg skulle lukke mig ind med mit adgangskort, kom administrationschefen løbende og ville lukkes med ind. Da jeg kender hende, lukkede jeg hende med ind på mit kort. Da jeg var færdig med mit arbejde efter et par timer, forlod jeg kontoret og sagde farvel til hende. Hun sagde at hun selv ville lukke sig ud.

To dage senere modtog vi alle en mail om, at administrationschefen var blevet fyret om fredagen, og at hun har stjålet oplysninger fra virksomheden i løbet af weekenden. Ledelsen overvejer nu at politianmelde hende, men de kan ikke bevise at hun har været på kontoret.

Mit dilemma er nu: Skal jeg fortælle ledelsen, at jeg lukkede hende ind med mit adgangskort, eller skal jeg være loyal overfor min tidligere kollega, administrationschefen?

Venlig hilsen

Berith

PS. Administrationschefen og jeg spiser ofte frokost sammen og taler altid godt sammen

Dilemma 2: Mailen fra nissen

Kære Sara og det helt fantastiske monopol

Jeg står i en situation, hvor en uskyldig jule-spøg har udviklet sig til noget langt mere alvorligt, og jeg er virkelig i tvivl om, hvad jeg skal gøre.

Tilbage i december havde vi en hyggelig tradition på kontoret, hvor vi agerede nisser og lavede små drillerier mod hinanden. I denne ånd besluttede jeg mig for at drille en af mine kolleger, som jeg har et rigtig godt forhold til. Jeg opdagede, at han havde ladet sin computer stå ulåst, og i en hurtig indskydelse sendte jeg en e-mail fra hans konto til hele virksomheden. Indholdet af mailen var ment som en uskyldig joke, men i min iver efter at være sjov gik jeg alt for langt, og mailens indhold endte med at være meget sexistisk.

Kort efter blev jeg klar over, at min kollega var blevet indkaldt til en samtale med ledelsen, fordi ingen troede på, at han ikke selv havde sendt mailen. Det har udviklet sig til en alvorlig sag, som kan få store konsekvenser for min kollega. Han har gentagne gange bedyret sin uskyld, og afdelingen er blevet indkaldt til et stormøde for at diskutere sagen. Jeg ved, at hvis jeg træder frem og fortæller sandheden, kan jeg muligvis redde hans karriere, men jeg er samtidig bange for de konsekvenser, det vil have for mig selv, både professionelt og personligt.

Jeg føler mig fanget mellem min dårlige samvittighed og frygten for at miste mit job og skabe fjendskaber på arbejdspladsen.

Hvad skal jeg gøre? Skal jeg træde frem og tage ansvaret for min handling, eller skal jeg lade det ligge og håbe, at sagen bliver løst uden, at jeg behøver at involvere mig?

Med venlig hilsen

En meget forvirret medarbejder

Dilemma 3: Regler for passwords

Kære Sara og Monopolet

Jeg er afdelingschef i en virksomhed, og vi har for nylig indført nye regler for passwords for at styrke it-sikkerheden. Vi kræver, at medarbejderne opretter komplekse passwords, som skal ændres jævnligt. Desværre har det skabt en del modstand. Mange medarbejdere skriver deres passwords ned på sedler eller laver simple passwords som "maj2024," hvilket jo er alt andet end sikkert.

Jeg står nu i et dilemma: Hvordan kan jeg sikre, at vi opretholder en høj it-sikkerhed, uden at medarbejderne bliver frustrerede og begynder at omgå reglerne? Jeg vil gerne motivere dem til at tage sikkerheden alvorligt, men uden at de føler, det er en uoverkommelig byrde.

Hvilke regler bør vi have, og hvordan får jeg medarbejderne med på vognen?

Med venlig hilsen

Afdelingschefen

Dilemma 4: Den tabte rapport

Kære Sara og det uovertrufne monopol

Jeg har gjort noget rigtig dumt på arbejdet, og nu er jeg i en situation, som jeg ikke ved, hvordan jeg skal håndtere. Jeg har længe arbejdet på en vigtig rapport med følsomme oplysninger, og i stedet for at gemme den på virksomhedens sikre drev, lå den direkte på mit skrivebord på computeren. Det var bare nemmere og hurtigere.

Nu er min computer blevet stjålet, og jeg er i panik. Jeg ved godt, at jeg har overtrådt vores sikkerhedsregler, og hvis nogen finder ud af, at rapporten ikke var gemt korrekt, er jeg bange for, hvad konsekvenserne for mig bliver. Jeg overvejer, om jeg skal sige det til min chef og it-afdelingen – men jeg er bange for konsekvenserne. Jeg kan også skynde mig at skrive en ny rapport, selvom den ikke kan nå at blive nær så fyldestgørende som den første. Måske er der ingen, der så vil opdage, hvad der er sket.

Så hvad siger I? Hvad skal jeg gøre?

Venlig hilsen

Den flove medarbejder

Dilemma 5: Preben og naboens wi-fi

Kære Sara og Monopolet

Jeg står i et dilemma, som jeg håber, I kan hjælpe mig med at finde ud af.

For et halvt år siden flyttede jeg hjemmefra og har siden da haft en stram økonomi. Da jeg flyttede ind i min nye lejlighed, opdagede jeg, at min nabo havde et trådløst netværk, og for sjov prøvede jeg at gætte hans kode. Det lykkedes desværre alt for let, da koden var "1234". Siden da har jeg brugt hans wi-fi uden at spørge om lov, og det har fungeret fint for mig – indtil nu.

For nylig nævnte min nabo i forbifarten, at hans internetforbindelse var blevet langsom på det seneste, og han spurgte mig, om jeg også havde oplevet problemer med mit eget internet. Jeg kunne godt mærke, at jeg blev rød i kinderne, da jeg svarede, men jeg sagde bare, at jeg ikke havde lagt mærke til noget. Men sandheden er, at jeg har streamet en masse film og serier den sidste tid.

Det har fået mig til at overveje, om jeg burde stoppe med at bruge hans internet og i stedet få mit eget, selvom det vil gøre mit budget endnu strammere? Og hvad skal jeg svare, hvis min nabo igen spørger ind til internetforbindelsen?

Med venlig hilsen

Preben

PS. Jeg har lige opdaget, at han bruger den samme simple kode til sin Netflix-konto. Er det okay, at jeg også "låner" hans Netflix for at spare yderligere penge?

Dilemma 6: Den talkloge kæreste

Kære Sara og det altid vidende Monopol

Min kæreste og jeg er for nylig flyttet sammen, og vi er i gang med at få styr på alle de praktiske ting ved at dele et hjem. Han læser til finansøkonom og er virkelig god til alt, der har med penge og budgetter at gøre. Jeg derimod har aldrig været særlig god til tal, og derfor har vi besluttet, at det det er ham, der skal styre økonomien.

Vi er enige om, at det nemmeste er, at han får mit MitID, så han selv kan logge ind på min netbank og e-boks, når der er brug for det. Da jeg nævnte det for min veninde, sagde hun, at man aldrig må dele sit MitID med nogen, uanset hvor meget man stoler på dem. Hun virkede ret bestemt i sin mening, men jeg kunne ikke lade være med at tænke, om hun måske bare er jaloux, fordi min kæreste er meget god til økonomi og også er meget lækrere end hendes kæreste.

Nu er jeg dog begyndt at tvivle. Jeg elsker min kæreste og stoler på ham, men har min veninde ret? Og hvordan får jeg det i så fald sagt til min kæreste, så han ikke føler, at jeg mistror ham?

Håber I kan hjælpe mig med at finde ud af, hvad der er bedst at gøre.

Med venlig hilsen

Den talblinde

Dilemma 7: Prebens Jubilæum

Kære Sara og Monopolet

Jeg står i et dilemma med min kollega, Preben, som jeg holder meget af. For nyligt fejrede vi Prebens 20-års jubilæum på arbejdet med morgenmad og gaver. Han var, forståeligt nok, både stolt og glad, og delte derfor et billede på Facebook af sit skrivebord, som var dækket af blomster og gaver.

Problemet er, at man i baggrunden af billedet kan se en åben e-mail, hvor man kan læse fortrolige kundedata. Det havde Preben ikke selv bemærket, så jeg gjorde ham opmærksom på det. Men han vil ikke fjerne billedet igen. Dels fordi man skal zoome ind for at kunne læse mailen, dels fordi opslaget har fået masser af likes og kommentarer fra Prebens mange Facebookvenner.

Nu er jeg i tvivl om, hvad jeg skal gøre. Skal jeg bare ignorere det – det er vel ikke mit ansvar – eller bør jeg gå videre med det? Og i så fald, hvem skal jeg gå til uden at sætte Preben i en dårlig situation?

Venlig hilsen

Den bekymrede kollega

Dilemma 8: Tonen i facebookgruppen, der løb af sporet

Kære Sara og Monopolet

Jeg har brug for jeres råd til, hvordan jeg kan få styr på noget, der er ved at løbe helt af sporet.

Jeg er medlem af en lille politisk ungdomsforening, hvor jeg også fungerer som moderator for vores lukkede Facebook-gruppe. Gruppen består af omkring 40 medlemmer, som alle deler en interesse for politik og vores fælles arbejde i foreningen. Men på det seneste er tonen i gruppen blevet markant værre, og det er begyndt at skabe store problemer.

Diskussionerne, som før var engagerede og respektfulde, er nu ofte præget af personangreb, sarkasme og en generel negativ stemning, der gør det svært at have en konstruktiv debat. Det er som om, medlemmerne har mistet respekten for hinanden, og det, der skulle være en platform for politisk diskussion og idéudveksling, er nu blevet til en slagmark af dårlige kommentarer.

Som om det ikke var nok, er der også begyndt at dukke opslag op i gruppen, som slet ikke har noget med politik at gøre. Det spænder fra opslag om bortløbne katte til helt upassende indhold som nøgenbilleder og det, der er værre.

Jeg vil gerne genetablere en god og respektfuld tone i gruppen, hvor vi kan have meningsfulde politiske diskussioner, men jeg ved ikke, hvor jeg skal starte. Hvordan kan jeg stoppe denne negative udvikling og få gruppen tilbage på sporet? Hvad skal jeg gøre for at sikre, at gruppen igen bliver et sted, hvor alle kan deltage i debatten på en ordentlig måde? Jeg er bekymret for, hvordan medlemmerne vil reagere, hvis jeg begynder at moderere strengere eller slette indlæg. Jeg vil ikke skabe yderligere konflikt, men jeg kan heller ikke lade stå til.

Med venlig hilsen

En frustreret moderator